Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2006_3_6.pdf | DOST. 29/01/26 7.06

UDK 821.163.6.09–1 Kette D.
Matjaž Kmecl
Ljubljana

KETTE NA SVETLI STRANI MODERNE[1]

Namen tega prispevka o 'veselem' Ketteju ni podrobnejša analiza, temveč opozorilo na njegovo distinkcijo, drugačnost v pesniškem svetu *moderne*; na to, kako sta z Župančičem stopila na njeno drugo, svetlo, svobodno poloblo; kako ob vsej svoji nesporni veličini Cankar ni njena edina 'blagovna znamka'.

The purpose of this article about the »merry« Kette is not to give a detailed analysis, but to point out his distinction in the poetic world of the Moderna; the fact that he and Župančič stepped to the other, bright, and unbound hemisphere; and that Cankar, despite his unquestionable greatness, was not its only »trademark«.

Ključne besede: moderna, evropsko modni *spleen*, natura, humor
Key words: Moderna, fashionable European spleen, nature, humor

Glede *moderne* imamo od nekdaj v predstavi predvsem pesniški kvartet Cankar, Kette, Murn, Župančič, ki se je konec 19. stoletja uprl naturalističnemu determinizmu; v glavi nam ob takšnih priložnostih zvenijo Cankarjeve besede: *Moje oči niso mrtev aparat, moje oči so pokoren organ moje duše!* Ali pa Murnovo vzklikanje o trenutkih, ki da so vse: *Vrgel sem na papir posamezne trenutke in utise, in mučno svetsko naziranje svoje duše. Trenutki, samo trenutki! V njih dostikrat sam sebe ne poznam – zde se mi velikanski vzdih – neznanega sveta. – Tedaj se vidim pogreznjenega v velik kup blata, vse v meni se razpusti, oči mi zazevajo – vse se mi zdi tuje, brezglasno, neiznosno. – Živeti trenutke in pozabiti zraven na vse razmere in okolnosti – to je pravo. – Meni je edinole na tem, da izražam čustva, ki se rode v trenutkih prebujene duše.* In podobnega premnogokrat svojim dopisovalcem še več. – Župančič pa (čeprav že veliko manj popularno) na primer: *Moje vizije niso zaradi opojnih slik in podob – temveč resnično to, kar sem videl s svojim notranjim očesom.*

So se pa vsi štirje sami večkrat branili biti 'ptiči istega 'gnezda' – prijateljsko že, po poetiki pa nikakor; Kette je v nekem pismu Cankarju celo omenil svojo *manijo, veseliti se nad tem, da je* (sam) *drugačnega mnenja kot drugi*. Pogosto je takrat aktualno in Cankarju ljubo *dekadenco* izrecno zavračal in v tej zvezi svoje verze imenoval *starokopitne*. In ko je skupini Ilešič očital celo klikarstvo, češ da se hvalijo drug drugega, se je Župančič močno razhudil ter si vsaj za lastni predal napisal strupen pamflet zoper njega.

Kette se je iz četverice prvi poslovil od življenja, bil je tudi najbolj blaga in misleča natura, nikogar v življenju ni razžalil, kot je Murn poročal o njem Aškercu; samo v krogu najožjih prijateljev je tu in tam 'pokazal kakšno kaprico'; tobakarjev in kvartopircev sicer ni prenesel, je pa z njimi potrpel – kot je z Župančičem, ki je bil znan po tem, da je temeljito 'zakajeval' sebe in vso svojo okolico. Tako ni čudno, da so preostali trije,

[1] Predavanje primorskim slavistom ob 130-letnici pesnikovega rojstva.

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2006_3_6.pdf | DOST. 29/01/26 7.06

še posebej seveda Kettejev veliki prijatelj Cankar, pa tudi po poetiki najbližji Župančič o njem govorili in pisali kot o najboljšem; Cankar na primer: *V svojem stremljenju in mišljenju je bil med vso svojo družbo najgloblji in najvišji. Njegov duševni razvoj je bil tako nagel, krepak in naturen, kakor drugega nobenega. Zadnjič mi je rekel Gregorka, najin prijatelj: 'Rajši bi bil ti umrl!' Gregorka je bil grob, ampak prav je imel.* – Župančič, prav tako v pogovoru z Izidorjem Cankarjem: *Toda najviše cenim Ketteja. On je vse druga potenca mož, medtem ko je bil Murn otrok in ženska; Kette je bil sploh najbolj univerzalen človek med nami.* In v nekem intervjuju ob koncu življenja: *Odločno najzrelejši, najbolj preudaren je bil, po mojem, Kette; najbolj udaren, najbolj antifilistrski pa Cankar; najbolj zase se je držal Murn.*

Za neobremenjenega današnjega opazovalca tistikratne slovenske literature pa Kette in zgodnejši Župančič (posebej s *Časo opojnosti*) resnično temeljito odstopata od melanholičnega Murna in srboritega, temno sarkastičnega, napadalno zabavljivega Cankarja, in to po svojevrstni igrivosti; Silvo Fatur je v svojem izboru in komentarju Kettejeve poezije *Sem fantič bil mlad* to lastnost imenoval 'metuljčkarstvo', dobrodušno spreletavanje od motiva do motiva od rime do rime, od domislice do domislice. – Župančič je podtaknil kdaj pa kdaj svojim prešernim verzom tudi kakšno hujšo provokacijo (na primer blasfemično odpoljubovanje dekletovega poljuba z velikotedenskega razpela v cerkvi), Kette še tega ne – vse v verzih se mu začenja in končuje v naivni in veseli, nehudobni igri. Cankar je menil, da gre za ironijo – pa drži to le redkokdaj; prej gre za dobrodušno melanholične šale, ki pa največkrat ostajajo pod komaj vidnim in nadvse taktnim razumskim ali kar filozofskim nadzorom. Tega bi najbolje markirali kar s prvo kitico iz soneta *A tebi, poet: A tebi, poet,bodi geslo: / Resnica! Pač kaže narava jo čutna,/ a vendar k nji ravno je veslo/ le misel slučajna, nadzemska, minutna.* Pomemben je torej navdih, ki pa ga Kette značilno imenuje 'misel' in ne kako drugače; tudi 'trenutku' se je izognil in ga nadomestil z veliko bolj matematično 'minuto'. Prav tako ni maral prehudega priseganja na subjektivnost in je v tem smislu spreobračal celo Cankarja (ga pa seveda ni spreobrnil). – Skratka, kar je Ketteja in tudi Župančiča ob skrajnem koncu stoletja ločevalo od Cankarja in Murna, je bila velikanska mera življenjskega veselja, in pa to, da se nista kar tako in brez nadaljnjega prepuščala 'trenutkom'.

K prvemu je treba dodati, da je sicer sčasoma v slovenskih literarno-zgodovinskih predstavah o *moderni* – kot je bilo že rečeno – prevladala katastrofistična intonacija: strastne in silovite življenjske lamentacije najprej Zofke Kvedrove, potem pa predvsem Cankarja so prekrile vse drugo. Svet, kakršen se bere v kratkih pripovedih Zofke Kvedrove in potem predvsem v pripovedi *Njeno življenje,* ter v Cankarjevem Kačurju ali v pripovedi *Na klancu,* je tako strahovito črn, brezizhoden in porazen, da bolj skoraj ne more biti. Ljudje se v njih opotekajo od ene postaje križevega pota do druge, od enega življenjskega poraza do drugega, vedno samo navzdol, zmeraj globlje, celo do samomora. Reč je seveda skladna s takratnim evropsko modnim *spleenom*, po svoje tudi z naturalističnim družbenokritičnim pesimizmom; navsezadnje fabulativna logika Govekarjevega romana *V krvi* (1896) ni prav zelo daleč od Kvedrove, le da je pozitivistično trojno motivirana, medtem ko žene Kvedrovo seksistična grenkoba (seveda temeljito podprta z osebno izkušnjo); pri Govekarju gre za moralno kritiko nove slovenske elite, pri Kvedrovi predvsem za kritiko razmerja med moškim in žensko

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2006_3_6.pdf | DOST. 29/01/26 7.06

v znamenju prevladujoče patriarhalnosti – oboje pa je s svojo katastrofistično držo današnjemu literarnemu zgodovinarju toliko bolj opazno, ker se ni dogajalo tako daleč od desetletij mladomeščanskega aktivizma in optimizma (Cankar je v nekem pismu Jurčiča kot publicističnega protagonista porajajočega se mladomeščanstva imenoval celo *največjega slovenskega buržoaja).*

V duhu *findesièclovskega spleena* je v kombinaciji z narodnokritično oziroma protirodoljubarsko napadalnostjo Cankar malo kasneje s sebe odvrgel duhovito, vendar skrajno defetistično označitev slovenskega narodnega značaja: napisal je znano priliko o Slovencu, ki na deželskem kantonu ob cesti objokuje ves svet in še najbolj samega sebe; tako se končno zasmili celo samemu Bogu; ko pa ga skuša najvišji Gospod potolažiti in končno izvleče iz njega, da je Slovenec, vzdigne celo On roke od njega, ker da človeku ni pomoči, če je res Slovenec. – Seveda je bilo narodnega in človeškega pesimizma tudi že poprej dovolj, med vrhunskimi literati sta ga – to se ve – oznanjala zlasti Stritar in Gregorčič – malo sta vanj silila literarna moda, malo slovenska usoda; celo Jurčič je o Slovencu napisal priložnostno oznako, ki ni bila prav daleč od Cankarjeve: da ... *že pet čevljev pred njim hodi dolgčas, dve pedi za njim koraka žalost, na levici mu visi čemerika, a na desni ga spremlja črna skrb.* – Seveda sta se oba norčevala iz takšne značajske dominance, naj jo je Cankar v pisanju zlasti prvo desetletje novega stoletja tudi sam pridno prakticiral (Jurčič pa pač ne). – Vendar poprej kdaj vsesplošna potlačenost in zahojenost ni bila prevladujoča literarna drža in če se je že oglasila, so ji pripisovali svetovljanstvo, ali pa so se je celo sramovali (Stritar je svojega Zorina sicer napotil po Evropi in ga napravil do kraja nesrečnega, ko pa ga je končno pognal v samomor, je to dejanje skoraj zamolčal – ker se mu je zdelo nevzgojno in nenarodno). Narodič, ki se je krvavo pehal za preživetje ali celo enakopravnost med drugimi narodi, je pač moral z literati vred verjeti v življenje, drugače bi bil lahko napravil križ čez sebe.

Na takšnem ozadju je seveda Kettejeva pesniška prešernost toliko bolj kontrastna in po svoje nenavadna – nekakšno neposredno nadaljevanje Jurčičevega ljudsko zaznamovanega humorja je, le da v verzih. Cankar je kasneje nekoč, ko je s *Koncem literarne krčme* napisal svojevrsten literarni spomenik prijateljevanju s Kettejem, govoril skoraj samo o tem: v najrevnejših dneh da se jima je v neki predmestni krčmi, kamor sta se zatekala, *iz vseh skrbi in nadlog ... od jutra do večera smejal humor.*

Od kod torej Kettejeva vedrina, človeška in literarna?

Seveda se zdi v začetku pojasnjevanja najbolj primerna biografistična uglasitev: zlasti humor kot oblika blagodušnosti je bil pesniku enostavno prirojen. Kasneje se mu je krepil z okoljem, v katerem je rasel – predvsem ob očetu, ki je bil več kot dejaven podeželski čitalniški kulturnik, družaben in nadarjen mož; Dragotin oziroma Karel mu je ostal edini od peterice zakonskih otrok – in ker mu je bil tudi po značaju in bistrosti blizu, sta se drug na drugega tesno navezala (oče je pesniku pomenil skoraj toliko kot mati Cankarju, čeprav na popolnoma drugačen način). Že kot sedemletni fantič je – za primer – z očetom štiriročno igral na klavir in tako vsaj v okviru družine skupaj z njim javno nastopal. – Čitalniško delovanje v pivških krajih pa je ob vsej tržaškosti in vseslovenskosti malo poprej zagotovo zaznamoval predvsem bližnji kalški gospod Miroslav Vilhar – sicer eden najplodnejših piscev različnih šaljivih čitalniških skečev in spevoiger narodno aktivistične vsebine; tudi njegova 'intonacija' je bila 'v zraku', ki ga je mladi pesnik dihal.

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2006_3_6.pdf | DOST. 29/01/26 7.06

In končno je seveda svoje pridodala še šegava fantovska ljudskost, kakršna ga je od otroštva naprej vsenaokrog obdajala na Pivškem; nanjo se je pogosto in rad skliceval – bila mu je oblika naturnosti, neizumetničenosti, neafektacije. – Naravo, s katero naj bi bilo ljudsko pesništvo zaznamovano, je namreč sprejemal in razumeval kot temeljno vrednoto, po rousseaujevsko. Iz njegovega nekoliko kasnejšega novomeškega bivanja je znano, da je imel na vratih prebivališčne sobice napisano znano geslo francoskega filozofa o vračanju k naturi in o tem, da ni ničesar mimo nje. Sprejemal jo je elementarno panteistično: vesoljni naravni red naj bi se neposredno pretakal v vse nepopačeno človeško početje, torej tudi v besede in duha naturnih umovalcev oziroma pevcev. S tako uglašenim navduševanjem je celo ugovarjal prijatelju Cankarju, kadar ga je ta hotel z Dunaja pritegniti v dekadenčno pesniško modo. Že hiter pregled Kettejevih verzov pa tudi pokaže kar nekaj naslovov, ki napovedujejo parafraziranje ljudskih pesmi – seveda po Kettejevsko nenavadno in izvirno.

Z Župančičem je mogoče reči: *Narava, velika narava z vso svojo mnogoličnostjo je dom Kettejeve poezije.* Natura seveda ne pozna obupovanja, ker preprosto je, živi in se neprestano spreminja – z nekakšno imaginarno in samoumevno vero vase, samozadostnostjo; tudi smrt je v njej samoumevna, del obstajanja je; zato je človek, ki obupuje, nenaturen, z obupom odkimava življenju in njegovemu smislu. Celo takrat ko ga lastna mračnost prižene do samomorilnega konca, ga smrt, drevo/narava, kot se bere v šolsko znani pesmi *Melanholične misli,* preprosto in brez donečih lamentacij vzame vase: *Skozi gozd je šel,/skozi temen gozd - /v srcu žalost in bridkost./ Vprašal je drevo/ zelenečih vej: /»Imaš-li drugóv, povej!«// Reklo je drevo:/Imam, imam jih,/ kot je listov zélenih./ Če se veselim,/ veselijo se,/ z mano žalostijo se!« // In dejal je: »Glej,/jaz pa sam s seboj.../ Bodi ti prijatelj moj!«// Zašumelo je/ in se znižalo/in se mu približalo.../Vzelo k sebi ga,/ in nič več ni sam.../ Zdaj visi na veji tam.* – Nobena beseda preveč, preprosto, kratko, brez patetike; v ljudskem tonu in s filozofijo o enosti narave oziroma vsega v njej. – Še enkrat po Župančiču: *Najtesnejše združenje človeka z naravo je izraženo tu na tak fin, tajnosten način, da bi vsaka beseda, vsaka opazka razdrla čar, ki je razlit čez vse. – Zasledil je tajne niti, ki vežejo vesoljstvo v enotnost in harmonijo.*

Potemtakem lahko v filozofiji o naturnosti vsega, kar je življenje, prav tako vidimo enega od virov Kettejeve vedrine – ne glede na siceršnjo baladnost pravkar omenjene pesmi. V ozadju njegovega humorja pač tiči nazor, da narava obstaja iz volje po obstajanju in svobodi – in ne iz smrtnega obupa. – Prastare, izvirne predstave o *humorju* pa sploh govorijo o življenjskih sokovih, ki da se pretakajo po telesu; *humor* naj bi bil tak življenjski sok, več ko ga plaje po bitju, polnejše je življenje. Pol svetovne filozofije govori o humorju tudi kot oglašanju ali celo obliki svobode, človeškega uhajanja smrtnemu koncu. Za razliko od *komičnosti*, ki je sicer njegova popolsestra, obstaja pa iz banalne, največkrat erotične in bakhantske smešnosti, je *humor* stanje duha, ki je zaznamovano predvsem z upajočim veseljem do življenja.

Cankar, ki je nekaj iz prijateljskega sentimenta, nekaj iz prepričanja razglašal Ketteja za največjega slovenskega pesnika, v marsičem celo tudi večjega od Prešerna, je rad oznanjal, da humorja med Slovenci pravzaprav ni: *Humor je dandanašnji sila redka stvar. Pod njegovim svetim imenom nam prodajajo sovraštvo, grenko zagrize-*

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2006_3_6.pdf | DOST. 29/01/26 7.06

nost, bolno razdraženost in celo žalost, ki se pači, da bi se sama sebi utajila. Človek bi se rad smejal, toda smeh mu zastane v grlu trd in suh. Humor, pravijo, da 'osvobodi dušo'; humor današnjih dni jo zastruplja z žolčem, kolikor še ni zastrupljena. – Če je torej – ne glede na lastno literarno prakso – hvalil Ketteja tudi zaradi humorja, je to bil po njegovem pojmovanju eden najmočnejših načinov pohvale; v njegovih verzih je videl duhovno osvobodilno moč in s tem velikansko dragocenost v takratnem pa tudi siceršnjem slovenskem *spleenskem,* črnoglednem, potlačenem močvirju. Ne glede na to, da je Kette komaj kdaj napisal kak rodoljubarski verz oziroma ga sploh ni, je bil Cankarju – če še enkrat parafraziram – nekakšen slovenski pesniški osvobojevalec.

Zdaj kajpada ostaja vprašanje, kako je to videti zbliza, v verzih. – Brez pretiranega razčlenjevanja bi bilo mogoče vnaprej reči, da predvsem z *igro*: igrá se z jezikom, motivi, obliko, celo *carmen figuratum*/likovno pesem srečamo (*Jagned* v obliki drevesa; eno pa mu je v Faturjevem izboru pritaknil današnji oblikovalec, ko je znamenitega *Pijanca* dal natisniti pijansko vijugavo), s komičnimi človeškimi imitacijami, tako imenovanimi pesmimi *vložnicami* (naj bo še enkrat omenjen *Pijanec)*, z oksimoronskimi preobrati (duhovitimi nesmisli) in s šegavimi preigravanji nepričakovanih oblikovnih možnosti pri stalnih literarnovrstnih formah, predvsem seveda sonetu in gazeli, obojega je bil mojster.

Najprej beseda, dve o rimi, ki jo je posebno ljubil; včasih se zazdi, da je 'starokopitne' pesemske oblike zagrizeno čislal predvsem zaradi nje – dobesedno silile so ga v iskanje polnih in polpolnih glasovnih 'ujemanj'. Na kratko: njegov verz nenehno poje, ne samo v iztekih, tudi v notranjosti, na primer s podvajanjem rime (*Aj, ta lepa krčmarica,/ kak je gladka, kak je sladka,/ ona ima bujne grudi,/ ona ima dva podbradka!*), z nenavadnostjo (*pač kaže narava jo čutna.../// prešine te hkrati kot Platona, Njutna...),* z dolžino – tri ali celo štirizložna rima je domala njegova zaščitna znamka (*meglica vso vas že pokrivala je.../// vonjava sladká se razlivala je...* če ni šlo drugače, si je pač pomagal z epiforo, ker takega štirizložja slovenski jezik v glavnem ne pozna; podobno: *Vsi listi/ tak čisti,/ nepopisani so,/ nenarisani so..., /samo cvetje obkroža/ vijoličino, /trnjoličino/ lepó)*: vse ena sama ljubezniva glasovna igra. Zelo rad je od začetka do konca verzifikacije 'vlekel' isto rimo – takšna možnost ga je vznemirjala tudi zunaj gazele; bolj ko se je zdela beseda težavna, bolj očitno ga je privlačila (*Res je pel sonete in balade in romance/ in gazele o ljubezni sladki Fránce – pa je ni študiral./ Pel Homer je o Helenini lepoti in o slavi,/ ki je pogubila Ilij in Trojance – pa je ni študiral./ Brenkal je na glasno harfo David in slavil Jehovo/ in njegovo moč, s katero branil je izbrance – pa je ni študiral./ Jeremija tožil je bridkó pač nad Jeruzalemom, / nad nesrečo, ki pahnila rod mu v lance – pa je ni študiral./ A poet naš, čuj, opeval bode socialno bedo; /Marksa, Engelsa, pritožbe na poslance – vse je preštudiral.* – Ali v priložnostni verzifikaciji, ko je moral napisati voščilnico neki Cankarjevi in svoji prijateljici Pepinici: *Prisrčna voščila na dan godú,/ Pepinica, / ko gora je v cvetju tam daleč in tu/ dolinica./ Tam rastejo zdaj že v samotnih grmeh/ vijolice./Iskal sem jaz eno v sončnih bregeh/ okolice. – / No, drug že izpulil je cvetko krasnó/ s koreninico,/ ah, drug jo je vsadil že v srce bolno/ Pepinico.*) In tako kar naprej, kot da bi se jezik neprestano oglašal v sozvočjih; zraven pa je ob pisanju pesmi – po izročilu jih je včasih kar metal na papirje, cele cikle sonetov – še risal, kar je hotel povedati. Človek razkošne eidetične

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2006_3_6.pdf | DOST. 29/01/26 7.06

čutnosti. – Če se je zazdelo, da so verzi prehudo zmetrirani, cimpermanovski, pa je ročno pohitel vsaj v enjambement, razbil ritmično enoličnost in pesem tudi glasovno približal naturnosti oziroma neafektiranemu, nenarejenemu, 'naturnemu' govoru. V tercetnem delu znanega soneta o Jurčku, ki je zažgal hišo približno tako, kot zažge Amor srce, beremo več kot zanimive verzifikacijske rešitve: *Oj, Amor, Amor, glavica pretkana,/ zanetil ogenj v srcu! To so čezenj/ moj očka, majka, to je striček jezen!// Pa kaj, ko ni ga svetega Florjana/ z golido, da pogasil bi ljubezen,/ ki je za tebe, ljuba, v srcu vžgana.* Nepričakovane rime *čezenj, jezen, ljubezen*, in zraven dva verzna miselna prestopa. – Obenem pa je slovesni Amor v sonetu mimogrede degradiran v primerjavo z neugnanim pobalinom – klasična hierarhija alegoričnih simbolov je s tem profanirana: celotna intonanca se s tem spusti za nekaj stopenj.

In podobno; tematski namen teh besed o 'veselem' Ketteju ni podrobnejša analiza, temveč opozorilo na njegovo distinkcijo, drugačnost v pesniškem svetu *moderne*; na to, kako sta z Župančičem stopila na njeno drugo, svetlo, svobodno poloblo; kako ob vsej svoji nesporni veličini Cankar ni njena edina 'blagovna znamka'.

Ko se je Župančič okoli 1910 pripravljal na pogovor z Izidorjem Cankarjem, je sam zase skušal opredeliti razliko med tako imenovano 'romantiko' ter 'novo romantiko' – predvsem s tendenco neenačenja med njima (siceršnje enačenje je temeljilo predvsem na pomenu subjekta/subjektivnosti pri eni in drugi). Njegova in Kettejeva 'vesela' leta so do takrat že zdavnaj minila, Kette je bil dobro desetletje mrtev, in tako je Župančič lahko iz distance gledal na svojo pa tudi Kettejevo življenjskonazorsko poetiko. V tem intimnem premišljevanju, ki je bilo objavljeno šele štiri desetletja po nastanku, je večkrat poudaril pomen *zdravih instinktov nepokvarjene narave* za umetnost in med drugim zapisal: *Nič mrtvega znanja /.../, nič koketiranja z idejami časa, z estetiko in filozofijo /.../ Mladost /.../ ne bo modrovala, obup se ne bo tajil /.../, radost ne bo jemala krinke hamletstva na obraz (poznam estete, ki nosijo to krinko, ker hočejo biti globokoumni!) in umirjenost ne bo pozirala mladostne razvratnosti – vse bo nosilo svoj pravi pristni obraz in izraz /.../ Odkritost, odkritost do zadnjega – to pa more biti samo v sebi uravnovešena, krepka, v resnici modra duša, ki se nima bati nikake kritike* in nosi v sebi samozavest *zdravega človeka, ki ve, da je delal vse po resnici in poštenosti, in čaka z ravnodušjem sodbe svoje zadnje instance: bodočnosti.* – Zdi se, da je pri teh besedah Župančič imel pred očmi svojega nekdanjega prijatelja in literarnega druga pesnika Dragotina Ketteja.

Naj s tem nekoliko slovesnim zaključkom končam svoj priložnostni pogled na Kettejevo pesništvo – ob 130-letnici njegovega rojstva – ter se ob njegovi ljubeznivi literarni in človeški podobi nekoliko v zadregi še pospomnim Cankarjevih besed: *Profesor jezikoslovja naj se pobere /.../ Kajti profesor ima naočnike, občinstvo pa oči; profesor knjigo, občinstvo pa srce.*

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2006_3_6.pdf | DOST. 29/01/26 7.06

Summary

The image of *Moderna* in Slovene literary history is predominantly marked by Cankar's »non-philistine« pathos and even his catastrophic sentiment. However, it also has another, bright and relaxed image, created by the early Župančič and particularly Kette; it is full of joyful poetic play and liberating humor.

What is the source of Kette's personal and literary cheerfulness? Naturally, at the beginning of explanation it seems most appropriate to look for biographic reasons: humor as a form of affability was simply something the poet was born with. Later it was strengthened by the environment in which he grew up, and his jovial boyish folksiness contributed the rest.

Slavistična revija (https://srl.si) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.
URL https://srl.si/sql_pdf/SRL_2006_3_6.pdf | DOST. 29/01/26 7.06